

Miljøverndepartementet
Pb 8013 Dep
0030 Oslo

Oslo 21. mai 2005

Høringssvar forslag til forskrift om rovvilterstatning for husdyr og tamrein

Norges Bygdekvinnelag (NBK) er en landsdekkende frivillig organisasjon for kvinner som føler tilknytning til primærnæringene og bygdene. Organisasjonen har ca. 16.031 medlemmer fordelt på 598 lokale lag. Medlemmene arbeider for å skape levende bygder. Derfor ønsker vi på vegne av våre medlemmer å komme med innspill på forslag til forskrift om rovvilterstatning for husdyr og tamrein til Miljøverndepartementet (Departementet).

- Norges Bygdekvinnelag (Bygdekvinnelaget) krever full erstatning ved tap av husdyr som skyldes fredet rovvilt. Forslag til forskrift som er fremmet bryter med prinsippene i erstatningsrett om rettferdighet og likhet.
- Bygdekvinnelaget er sterkt i mot de foreslåtte endringene. Vi krever at man beholder dagens ordning med erstatning for reelt tap, samt at myndighetene fortsetter å arbeide for å finne forebyggende tiltak for å redusere rovviltskader på husdyr.

Forskriften innfører ordningen med forhåndsutbetalt "risikoerstatning" som skal motivere bonden til å forebygge rovviltskade. Bygdekvinnelaget vil i den forbindelse understreke at næringa ikke mangler incentiver for å jobbe forebyggende. De mangler tiltak som er praktisk gjennomførbar og økonomisk forsvarlig. Bonden lider pga. lidelsene dyrene utsettes for ved rovdyrangrep og fordi bonden/næringa har et direkte økonomisk insentiv i form av mørketap opp mot 40 %, som ikke næringa får erstattet pr. i dag.

Kommentarer til spesifikke enkelt paragrafer:

§ 3 Definisjoner

- b) "gris" mangler under definisjonen av "husdyr"
- d) "gris" mangler under definisjonen av "driftsenhet"

I den gamle forskriften ble begrepet "normaltap" benyttet. Bygdekvinnelaget ønsker at begrepet skal videreføres i den nye forskriften, fordi det er viktig for at bonden/reineier kan få erstattet udokumenterte skader.

§ 5 Krav til dyrehold og aktsomhetsplikt

Paragrafens andre ledd innfører et krav om aktsomhet hos dyreeier: "for å få erstatning er det videre et krav om at driftsenheten har handlet aktsomt og gjort det som med rimelighet kan forventes for å avverge eller redusere rovviltskade..." Bygdekvinnelaget er sterkt i mot at myndigheten og departementet privatiserer rovviltproblematikken, og legger problemet over på bonden. Når staten går inn for vern av ulike rovviltarter påtar de seg en eierrolle. Dette gjør staten erstatningsansvarlig for eventuelle skader og rovvilttap. Bøndene ivaretar sin aktsomhetsplikt og jobber forebyggende og aktivt for å redusere tap. Bondens innsats må verdsettes ikke mistenkeliggjøres. Bonden trenger ikke flere incentiver for å jobbe forebyggende, men penger til konkrete forebyggende tiltak og erstatning ved tap av husdyr. Kombinasjonen av tap av husdyr og myndighetens mistenkeliggjøring påvirker

bondens helse og trivsel negativt. Hva skal bøndene gjøre når tapstallene er uendret store selv om aktsomhetsplikten er ivaretatt og ulike tiltak for å redusere skade/tap er prøvd? Sauene kan ikke gå på innmarksbeite hele sesongen, da har ikke bonden nok areal for å høste vinterforet, samtidig som sauene får økt risiko for innvollsorm. Vi må heller ikke glemme at sauene har en viktige og nødvendig rolle i innsatsen for å holde kulturlandskapet åpent i utmarksområder, samt å utnytte ressursene i utmarka.

§ 6 Avgrensning i tid

Bygdekvinnelaget reagerer på at erstatningsperioden er avgrenset til tidsperioden 1. mai til 1. november. Det er kun bjørner som går i hi under vintermånedene. Ulv, jerv, kongeørn og gaupe jakter året rundt. Med dagens dyrevelferdsforskrifter og anbefalinger om at husdyr skal være frittgående og kan selv velge om de skal være inne i fjøset eller gå ute, øker sannsynligheten for rovvilttap hele året. Rovvilt observeres på gårdstun, nær hus og i byggefelt. Rovvilt har gått til angrep på husdyr i innhegning. I Jämtland, Sverige har befolkningen opplevd at bjørn og jerv har herjet i søppelkassene i bynære områder. Bygdekvinnelaget ønsker ikke at forskriften skal avgrense i tid.

§ 9 Beregning av risikoerstatning

Bygdekvinnelaget ser at fylkesmannen gis myndighet til å fastsette risikoerstatning etter søknad. Vi mener dette ansvaret bør tillegges de regionale viltnevnene, med anledning til å overføre myndighet til fylkesmennene.

§ 12 Søknad om erstatning for udokumenterte rovviltskader

Som kommentert under § 9 bør rovviltnevnda gis myndighet til å fatte vedtak, med anledning til å overføre myndighet til fylkesmennene.

§ 13 Vilkår for erstatning for udokumenterte rovviltskader

Bygdekvinnelaget mener kravet om at bonden skal dokumentere skadereduserende effekt av forebyggende tiltak, samt at risikofaktoren skal være lik null for å bli berettiget erstatning for udokumentert tap av sau er usaklig og urettferdig overfor næringa. Risikoen for udokumentert tap av sau vil aldri være null i områder hvor rovvilt har kjerneområder eller tilstøtende streifområder. I tillegg har norsk sauenæring prøvd ut mange tiltak uten at dette har bidratt til å gi nulltap på sau. Slik Bygdekvinnelaget leser dette vil bønder i rovviltutsatte områder ikke ha rett til erstatning for udokumenterte tap.

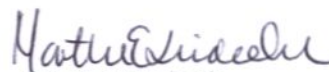
§ 14 Fastsetting av erstatning for udokumentert tap

” Det skal gjøres fradrag for utbetalt risikoerstatning og erstatning for dokumentert rovviltskade”. Pr. i dag mangler næringa effektive forebyggende tiltak for å redusere rovvilttap/skade å gjøre fradrag for ”utbetalt risikoerstatning og erstatning for dokumentert rovviltskade” blir derfor feil. Risikoerstatningen bør kunne settes som driftsinntekt, i stedet for å investere i tiltak som ikke fungerer. Bygdekvinnelaget foreslår derfor at teksten i § 14 andre ledd forkortes til ” Det skal gjøres fradrag for erstatning for dokumenterte rovviltskade.”

NBK håper at departementet imøteser våre konkrete innspill og tar disse med i sitt videre arbeid med forskriften. Bonden, tamreineier og næringa trenger rettferdige og gode erstatningsordninger når tap av husdyr og tamrein forårsakes av fredet rovvilt.

Med hilsen

Tove Ødeskaug
leder

Marthe Lindseth
organisasjonskonsulent